

Nr 95

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:t:s proposition angående förstatligandet av uppbördsverken och omorganisation av de lokala skattemyndigheterna m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 (bilaga 13, punkterna B 8 och B 9) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1966/67 beräkna på driftbudgeten under elfte huvudtiteln till Häradsskrivarna m. fl.: Avlöningar ett förslagsanslag av 44,5 milj. kr. samt till Häradsskrivarna m. fl.: Omkostnader ett förslagsanslag av 3,5 milj. kr.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 66, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 18 mars 1966, föreslagit riksdagen att

A. besluta att de kommunala uppbördsverken skall förstatligas den 1 januari 1967;

B. godkänna i statsrådsprotokollet angivna riktlinjer för lokal skattemyndighets arbetsuppgifter och organisation;

C. bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela de föreskrifter och vidta de åtgärder i övrigt som fordras för genomförande av de framlagda förslagen samt meddela nödvändiga övergångsbestämmelser;

D. bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteckning för fögderiorganisationen i överensstämmelse med de förslag föredragande statsrådet i statsrådsprotokollet redovisat;

E. godkänna i statsrådsprotokollet angiven avlöningsstat för fögderiorganisationen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67;

F. till Fögderiorganisationen: Avlöningar för budgetåret 1966/67 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 44 260 000 kr.;

G. till Fögderiorganisationen: Omkostnader för budgetåret 1966/67 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 4 700 000 kr.

Propositionen

På grundval av 1964 års principbeslut om uppbördsverkens förstatligande föreslås i propositionen att uppbördsväsendet i de 29 städer som har egen uppbördsförvaltning skall förstatligas den 1 januari 1967.

Bihang till riksdagens protokoll 1966. 6 saml. Nr 95

Övertagandet skall omfatta både uppborðsverkens arbetsuppgifter och den personal som finns anställd och är villig att gå över till den statliga organisationen. Huvudmannaskapsreformen berör i runt tal 1 900 tjänstemän.

Vidare framläggs förslag om lokal skattemyndighets arbetsuppgifter efter det att ADB-systemet införts inom folkbokförings- och uppborðsväsendet under år 1968. Bl. a. skall myndigheten i högre grad än nu biträda de lokala taxeringsnämnderna i deras arbete och intensifiera den arbetsgivar-kontroll i fråga om skatter och avgifter som redan i dag ankommer på lokal skattemyndighet.

I propositionen redovisas även principer för en ny fögderiindelning. Dessa innebär att antalet lokala skattemyndigheter minskas från 185 till ca 120 genom att kontor på samma orter slås samman och vissa stationeringsorter dras in. Ny fögderiindelning föreslås bli genomförd den 1 januari 1967. Omorganisationen föranleder nya personalplaner för hela fögderiorganisationen, omfattande ca 3 200 tjänster. Under en övergångstid tills data-reformen är genomförd behålls dock i huvudsak all personal inom den nuvarande statliga och kommunala organisationen.

Avtal har under förbehåll om Kungl. Maj:ts godkännande slutits mellan statens avtalsverk och statstjänstemännens huvudorganisationer om lönesättning m. m. fr. o. m. 1967 års ingång för den fasta personalen inom den nya fögderiorganisationen. Av tjänsterna inom denna föreslås 1 080 bli ordinarie och övriga extra ordinarie. Härtill kommer tillfällig personal.

För budgetåret 1966/67 föreslås att anslagen till avlöningar och omkostnader för fögderiorganisationen förs upp med 44 260 000 resp. 4 700 000 kr.

Beträffande detaljerna i förslaget torde utskottet få hänvisa till propositionen.

Motioner

I samband med Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har utskottet till behandling förehåft följande i anledning av propositionen nr 66 väckta motioner, nämligen

från första kammaren

I: 702 av herr *Axel Kristiansson*,

I: 703 av herr *Ferdinand Nilsson m. fl.*,

I: 704 av herrar *Erik Olsson* och *Wikberg*, samt
från andra kammaren

II: 863 av herrar *Boo* och *Svensson* i Vä,

II: 864 av herr *Jönsson* i Ingemarsgården *m. fl.*,

II: 865 av herr *Oskarson m. fl.*, och

II: 866 av herr *Ståhl*.

I de likalydande motionerna *I: 702* (av herr Axel Kristiansson) och *II: 865* (av herr Oskarson m. fl.) har hemställts att riksdagen vid behandling av proposition nr 66 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att vid den indelning av riket i nya fögderier, som är avsedd att genomföras den 1 januari 1967, vad beträffar Hallands län, den ändringen i föreliggande förslag göres att Laholms fögderi bibehålles med Laholm som stationeringsort för lokal skattemyndighet.

I motionen *I: 703* (av herr Ferdinand Nilsson m. fl.) föreslås att riksdagen i samband med behandlingen av propositionen nr 66 med beaktande av i motionen framförda erinringar angående behov av personalförstärkning inom den lokala skatteorganisationen i Uppsala län måtte uttala, att detta behov torde böra ytterligare omprövas.

I de likalydande motionerna *I: 704* (av herrar Erik Olsson och Wikberg) och *II: 864* (av herr Jönsson i Ingemarsgården m. fl.) har hemställts att riksdagen vid behandling av propositionen nr 66 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t vid fastställande av rikets indelning i fögderier, i vad gäller Jämtlands län, måtte beakta de synpunkter som framförts i motionen.

I motionen *II: 863* (av herrar Boo och Svensson i Vä) har hemställts, att riksdagen vid sin behandling av propositionen nr 66 måtte godkänna de i motionen angivna riktlinjerna gällande distriktsindelning för de lokala skattemyndigheterna.

I motionen *II: 866* (av herr Ståhl) har hemställts, att de i personalplanen till propositionen nr 66 upptagna 29 tjänsterna som fögderiassistent i lönegrad A 21 måtte utbytas mot samma antal tjänster som fögderikontrollör i lönegrad A 21.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna *II: 865*, *I: 703*, *II: 864*, *II: 863* och *II: 866*.

Utskottet

Enligt statsmakternas principbeslut om *uppbördsverkens förstatligande* (prop. 1964: 157, SU 164, rskr 342) skall staten överta huvudmannskapet för uppbördsväsendet i de 29 städer som nu har kommunala uppbördsverk. I departementschefens av statsutskottet biträdda uttalande förutsattes därvid att förstatligandet skulle samordnas med åtgärderna för att införa automatisk databehandling inom folkbokförings- och uppbördsväsendet och genomföras senast den 1 januari 1967. Denna automatiska databehandling avses nu bli genomförd omkring årsskiftet 1967—1968.

I propositionen nr 66 föreslås riksdagen besluta att de kommunala uppbördsverken skall förstatligas den 1 januari 1967. Föredragande statsrådet uttalar, att förstatligandet kan ske redan innan datareformen kan genomföras.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag.

I propositionen föreslås vidare riksdagen att godkänna av föredragande statsrådet angivna riktlinjer för lokal skattemyndighets arbetsuppgifter och organisation.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag såvitt angår arbetsuppgifterna.

I fråga om organisationen förordas i propositionen att en ny distriktsindelning genomförs i samband med att uppbördsverken förstatligas och de lokala skattemyndigheterna omorganiseras. Verksamhetsområdet bör enhetligt benämnas fögderi. Vidare förordas att av centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden angivna riktlinjer läggs till grund för en ny fögderiindelning, vilken det ankommer på Kungl. Maj:t att fastställa.

I motionen II: 863 har hemställts att riksdagen måtte godkänna i motionen angivna riktlinjer för en ny fögderiindelning. Utskottet finner förslaget innebära den ändring jämfört med nämndens av föredragande statsrådet förordade förslag att servicesynpunkterna skulle starkare betonas vid avvägningen mot önskemålet om områden som ger underlag för en rationell kontorsorganisation. Enligt utskottets mening har emellertid servicekravet kommit till sådant uttryck även i nämndens förslag att rimliga anspråk därpå kan anses tillgodosedda. I propositionen har även erinrats om att nuvarande möjligheter för länsstyrelserna att föreskriva om mottagning på annan ort än stationeringsorten inte avses beskurna. Med hänsyn därtill och då motionens syfte i övrigt uppfyllts genom vad föredragande statsrådet förordat, finner utskottet inte anledning att tillstyrka bifall till motionen i vad den skiljer sig från propositionens förslag. Då utskottet ej heller i övrigt funnit anledning till erinran mot nämndens i propositionen förordade förslag till huvudprinciper för en ny distriktsindelning, tillstyrker utskottet bifall därtill.

Nämnden har med utgångspunkt i dess förslag till huvudprinciper för distriktsindelningen redovisat ett förslag till ny fögderiindelning i 123 distrikt. Inom inrikesdepartementet har upprättats ett förslag till ny statlig fögderiorganisation, vilket lagts till grund för ett mellan statens avtalsverk och arbetstagarorganisationerna upprättat avtal (fögderiavtalet). Detta avtal förutsätter Kungl. Maj:ts godkännande och har godkänts av riksdagens lönelegation under förbehåll att riksdagen godkänner de organisatoriska förutsättningarna. Det inom inrikesdepartementet upprättade förslaget avviker, enligt vad utskottet erfarit, i ett fåtal punkter från nämndens förslag och innebär en indelning i 120 fögderier. Föredragande statsrådet har vid sina överväganden av personal- och medelsbehoven räknat med att antalet fögderier kommer att bli 120.

I motionerna I: 702 och II: 865 hävdas att Laholms fögderi bör bibehållas med Laholm som stationeringsort för lokal skattemyndighet. Motionen grundas i huvudsak på att ökad service därmed skulle kunna erbjudas. I motio-

nera I: 704 och II: 864 hålls före, att Jämtlands län bör indelas i tre fögderier och inte i ett. Även i dessa motioner åberopas behovet av service.

Utskottet har tidigare uttalat sig om huvudprinciperna för en fögderindelning såvitt avser avvägningen mellan servicekravet och önskemålet om verksamhetsområden som kan läggas till grund för en rationell kontorsorganisation. Enligt utskottets mening kan direkta uttalanden om konkreta indelningsförslag inte göras utan en samlad genomgång. Kungl. Maj:t bör därför fastställa fögderindelning enligt av riksdagen godtagna riktlinjer.

Med hänsyn därtill och till grunderna för motionerna I: 702 och II: 865 hemställer utskottet att dessa motioner inte må föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motionerna I: 704 och II: 864 framhålles att befolkningen i Jämtlands län är bäst betjänt av en indelning av länet i tre fögderier. De av motionärerna åberopade remissmyndigheterna synes ha utgått ifrån och länsstyrelsen i länet har förordat att även vid en sådan indelning de lokala skattemyndigheterna stationeras i Östersund. Utskottet finner att — även om servicen mot allmänheten inte kommunikationsmässigt skulle förbättras vid en indelning i tre fögderier — de av motionärerna anförda synpunkterna dock bör beaktas och noga vägas mot de rationaliseringsvinster som en för länet gemensam myndighet kan beräknas ge. Utskottet föreslår att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad utskottet sålunda anfört.

I fråga om personalorganisationen har föredragande statsrådet beräknat personalbehovet i den nya organisationen fr. o. m. år 1968, då ADB-systemet i allt väsentligt förutsätts ha genomförts. I propositionen framläggs en personalplan om 3 183 fasta tjänster, vartill kommer tillfällig personal om ca 150 årsarbetskrafter. Tjänstebestämmingar föreslås enligt ett enhetligt system. Anställnings- och arbetsvillkor m. m. har efter förhandlingar intagits i det under förbehåll om godkännande enligt ovan träffade fögderiavtalet.

I motionen II: 703 föreslås ett riksdagens uttalande angående behovet av personalförstärkning i Uppsala län. Utskottet erinrar om att till den i fögderiavtalet upptagna personalen även kommer tillfällig arbetskraft och att personalplanerna tar sikte på läget efter ADB-reformens genomförande fr. o. m. år 1968, intill vilken tid personalen i princip kan vara oförändrad, och finner därför inte skäl att nu föreslå någon riksdagens åtgärd i anledning av motionen.

Tjänstebestämmningen fögderiassistent enligt propositionen föreslås i motionen II: 866 utbytt mot fögderikontrollör såvitt avser tjänster i A 21. Utskottet anser att vissa av de föreslagna tjänstebestämmningarna bör kunna ytterligare övervägas efter kontakt med personalorganisationerna och föreslår att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad utskottet därom anfört.

Utskottet biträder vad föredragande statsrådet i övrigt anfört beträffande här berörda frågor och tillstyrker att riksdagen även beträffande personalorganisationen godkänner föreslagna riktlinjer. Med hänsyn till vad utskottet anfört om fastställelseprövning av ny fögderiindelning m. m. föreslår utskottet, att Kungl. Maj:t bemyndigas fastställa personalförteckning i huvudsaklig överensstämmelse med de av föredragande statsrådet redovisade förslagen.

Kungl. Maj:t bör äga meddela de föreskrifter och vidta de åtgärder i övrigt som fordras för genomförande av de framlagda och av utskottet tillstyrkta förslagen samt meddela nödvändiga övergångsbestämmelser.

Beträffande *medelsbehovet* har utskottet inga erinringar mot de i propositionen framlagda förslagen.

Icke heller i *övrigt* har utskottet någon erinran mot vad föredragande statsrådet i propositionen anfört.

Utskottet hemställer,

1. att riksdagen må besluta att de kommunala uppbördsverken skall förstatligas den 1 januari 1967;

2. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och i anledning av motionen II: 863 godkänna i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 18 mars 1966 förordade riktlinjer för en ny fögderiindelning;

3. att motionerna I: 702 och II: 865 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

4. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 704 och II: 864 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört angående fögderiindelningen i Jämtlands län;

5. att riksdagen må i anledning av motionen II: 866 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört angående vissa tjänstebemyndigningar;

6. att riksdagen må godkänna i statsrådsprotokollet förordade riktlinjer beträffande lokal skattemyndighets arbetsuppgifter och organisation såvitt de ej behandlats under 2.—5.;

7. att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela de föreskrifter och vidta de åtgärder i övrigt som fordras för genomförande av de framlagda förslagen samt meddela nödvändiga övergångsbestämmelser;

8. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteckning för fögderiorganisationen i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet förordade förslag;

9. att motionen I: 703 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

10. att riksdagen må
a) godkänna följande avlöningsstat för fögderiorganisationen att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förlagsvis</i>	17 200 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förlagsvis</i>	38 700 000
	Summa kr. 55 900 000

Särskilda uppbördsmedel

Ersättning från allmänna pensionsfonden 11 640 000

Nettoutgift kr. 44 260 000;

b) till *Fögderiorganisationen*: *Avlöningar* för budgetåret 1966/67 på driftbudgeten under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 44 260 000 kr.;

c) till *Fögderiorganisationen*: *Omkostnader* för budgetåret 1966/67 på driftbudgeten under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 4 700 000 kr.

Stockholm den 3 maj 1966

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Axel Andersson, Einar Persson, Birger Andersson, Ivar Johansson, Virgin, Svensson, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Bengtson, Harry Carlsson, Bertil Petersson, Kaijser och Wirtén; samt

från andra kammaren: herrar Karlsson i Olofström, Ståhl, Almgren, fru Lewén-Eliasson, herrar Larsson i Hedenäset, Turesson, fröken Olsson, herrar Lindholm, Johansson Norrköping, Gustafsson i Uddevalla, Gustafsson i Skellefteå, Fagerlund, Mundebo, Sjönell och fröken Ljungberg.

Reservation

av herr *Ståhl*.
